

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПРЕЗИДЕНТІНІҢ ЖАНЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК БАСҚАРУ АКАДЕМИЯСЫ

САЙЛАУШЫЛАРМЕН ЖҰМЫС ЖӘНЕ ДАУЫС БЕРУ КҮНІ АСК ЖӘНЕ УСК МҮШЕЛЕРІНІҢ МІНЕЗ- ҚҰЛҚЫ

Мақсаты: дауыс беру күні сайлау комиссиялары мүшелерінің этикалық мінез-құлқын қалыптастыру.

Жоспары:

1. Электоратпен жұмыс кезіндегі УСК мүшелерінің этикалық нормалары.
2. Сайлау учаскелерінде құқықтық тәртіпті қамтамасыз ету.

Сайлауды басқару принциптері

1

Сайлауды басқару Заңға құрмет көрсетуі керек.

Сайлау комиссиялары мүшелерінің барлық шешімдері мен іс-әрекеттері қолданыстағы заңнама нормаларына ғана негізделуі тиіс.

2

Сайлауды басқару бейтарап және бейтарап болуы керек.

Сайлау комиссияларының мүшелері өз функцияларын ешкімге артықшылық бермей орындауы керек.

3

Сайлаудың ашықтығы.

Сайлау комиссияларының мүшелері қолданыстағы заңнамаға сәйкес құжаттар мен ақпаратқа тиімді ақылға қонымды қол жеткізуді қамтамасыз етуі қажет.

4

Ашықтық.

Сайлау комиссияларының мүшелері белгілі бір мән-жайлар туындаған кезде ерекше шешімдер қабылдаған кезде сайлау процесіне қатысушылармен үнемі консультация жүргізіп отыруға тиіс.

5

Сайлауды басқару сайлаушыларға қызмет етуі керек.

Сайлау комиссияларының мүшелері ықтимал қолайсыздықтар мен күтпеген жағдайларға қарамастан, сайлаушылар өз құқықтарын жүзеге асыра алуы үшін әр сайлаушыға қызмет көрсетудің жоғары сапасын қамтамасыз етуі керек.

Дауыс беру күні дауыс беруге арналған үй-жайда өзін-өзі ұстау қағидалары

Дауыс беру күні дауыс беруге арналған үй-жайда сайлау процесіне қатысы жоқ бөгде адамдардың болуына тыйым салынады

Дауыс беруге арналған үй-жайдағы адамдар сайлау комиссиясы белгілеген ережелерді қатаң сақтауға міндетті

Дауыс беруге арналған үй-жайдағы сайлау туралы заңнама талаптарының сақталуын УСК дауыс беруге арналған үй-жайға тікелей жақын орналасқан Ішкі істер органдары қызметкерінің жәрдемдесуімен қамтамасыз етеді

Қазақстан Республикасының сайлау туралы заңнамасы бұзылған жағдайда УСК мүшесі оның жұмысына қатысудан дереу шеттетіледі, ал байқаушы мен өзге де адамдар сайлау комиссиясының жазбаша нысанда қабылданған дәлелді шешімі бойынша дауыс беруге арналған үй-жайдан шығарылады

Тиісті сайлау комиссиясының төрағасы дауыс беруге арналған үй-жайдағы сайлаушылардың санын бір мезгілде реттейді; тәртіпке жауапты болады және «Сайлау туралы» Заңның ережелерін бұзатын және дауыс беруді өткізуге кедергі келтіретін кез келген адамнан үй-жайдан кетуін талап етуге құқылы

Дауыс беруге арналған үй-жайда қатысып отырған адамдардың бірі учаскелік комиссияның шешімін орындамаған жағдайда,:

- ✓ шешімнің орындалмау фактісін құжаттауды жүзеге асыру, оны комиссия отырысының хаттамасында тіркеу;
- ✓ дауыс беруге арналған үй-жайдан шығару немесе комиссия шешімін орындамайтын адамды учаскелік комиссия отырысында комиссиядағы жұмыстан шеттету туралы мәселені қарау;
- ✓ учаскелік комиссияның жою (шеттету) туралы дәлелді шешімін рәсімдеуге, оның көшірмесін жойылатын (шеттетілген) адамға беруге;
- ✓ алыстағы адамға дауыс беруге арналған үй-жайдан кетуді, ал мұндай адамды шығаруға жәрдемдесу үшін ішкі істер органының қызметкеріне жүгінуден бас тартуды ұсыну.

